

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM
VAZIRLIGI**

RO'YXATGA OLINDI
№ vm – 343 - 5A340607 – 2.02
« 1 » Iyul 2003 y

«TASDIQLANDI»
O'zbekiston Respublikasi
Oliy va o'rta maxsus
ta'lim vazirligi

« 8 » Iyul 2003 y

**JAHON MOLIYA BOZORI VA
GLOBALLASH TIRISH MUAMMOLARI
fanidan**

D A S T U R

Toshkent-2003

Tuzuvchilar: dots. Shoxa'zamiy Sh.Sh.,
dots. Djuraev V.D.

Taqrizchilar: Nuritdinov B.S.
dots. Abduraimov A.A.
dots. Ismoilov K.

Ushbu dastur O'zbekiston Respublikasining «Ta'lim to'g'risida» gi Qonuniga va Vazirlar Maxkamasining 2001 yil 16 avgustdagi 343-sonli qaroriga asosan hamda ularning negizida ishlab chiqilgan 5A340607 – «Xalqaro moliyaviy bozorlardagi operatsiyalar», 5A340608 – «Qimmatli qog'ozlar va birja ishi» va 5A340614 – «Investitsiyalar bozorlarini boshqarish» ta'lim sohalari bo'yicha Davlat Ta'lim Standartlari talablari doirasida tayyorlangan. Dasturda fanning nazariy, uslubiy, amaliy mavzulari va masalalari etarli yoritilgan. Dastur doirasida fanni o'rganish zamonaviy pedagogik, o'quv-uslubiy, ilmiy va amaliy texnologiyalarga asoslanadi. Dastur iqtisodiy yo'nalishdagi magistratura talabalarini o'qitishga mo'ljallangan.

Настоящая программа подготовлена на основе Закона Республики Узбекистан «Об образовании» и постановления Кабинета Министров от 16 августа 2001 года №343, а также разработанных на их основе Государственных Стандартов по направлениям образования 5A340607 – «Операции на международных финансовых рынках», 5A340608 – «Ценные бумаги и биржевое дело» и 5A340614 – «Управление рынками инвестиций». В ней в достаточной мере освещены теоретические, методологические, практические темы и вопросы дисциплины. Изучение дисциплины в рамках программы основывается на современные педагогические, учебно-методические, научные и практические технологии. Программа предназначена для обучения студентов магистратуры экономических направлений.

This program was prepared according to the law of the Republic of Uzbekistan “ About Education” and to the enactment of the Cabinet of Ministers (from August 16, 2001, №343), as well as according to the State Educational Standards, such as 5A340607- “Operations at International Financial Markets”, 5A340608- “Securities and Stock Exchange”, 5A340614 – “ Management of Investment Markets ”, created on basis of the aforementioned laws. Theoretical, methodological, practical themes and issues of the discipline were sufficiently stated in the program. According to the program, studies of the discipline are based on the up-to-date pedagogical, educational, methodological, scientific, and practical technologies. The program is designed for tuition of graduate students' of economical directions.

Dastur Toshkent Moliya instituti Ilmiy Kengashida muhokama qilingan va nashrga tavsiya etilgan (25 aprel 2003 yil 9-sonli bayonnoma).

Dastur O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi oliy o'quv yurtlararo ilmiy-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi Kengash majlisida muhokama qilingan hamda nashrga tavsiya etilgan (2003 yil 1 iyul 37-sonli majlis bayoni).

1. SO'Z BOSHI

O'zbekiston Respublikasining «Ta'lim to'g'risida» gi Qonunida, Kadrlar tayyorlash Milliy dasturida har tomonlama etuk va barkamol mutaxassislarni tayyorlash-davlat siyosatining ustuvor yo'nalishi ekanligi qayd etilgan. Ushbu ishlarni amalga oshirish borasida Vazirlar Maxkamasining 2001 yil 16 avgustdagi 343-sonli qaroriga asosan ishlab chiqilgan 5A340607 – «Xalqaro moliyaviy bozorlardagi operatsiyalar», 5A340608 – «Qimmatli qog'ozlar va birja ishi», 5A340614 – «Investitsiyalar bozorlarini boshqarish» ta'lim sohalarini bo'yicha Davlat Ta'lim Standartlari joriy qilindi. Amaldagi Standartlar asosida tayyorlangan dastur «Jahon moliya bozori va globallashtirish muammolari» fanining nazariy, uslubiy va amaliy mavzulari hamda masalalarini o'z ichiga olgan bo'lib, fanni o'rganishning zamonaviy pedagogik, o'quv-uslubiy, ilmiy va amaliy texnologiyalarga asoslanadi. Dastur iqtisodiy yo'nalishdagi magistratura talabalarini o'qitishga mo'ljallangan.

O'qitishning maqsadi va vazifasi hamda boshqa fanlar bilan o'zaro bog'liqligi

O'qitishning maqsadi bo'lib, talabalarga jahon moliya bozori va uni globallashtirish sohasidagi faoliyatning umumlashtirilgan nazariy, metodologik, amaliy bilim va ko'nikmalarini berish hisoblanadi.

O'qitishning vazifasi bo'lib, talabalarni jahon moliya bozori va uni globallashtirish sohasi bo'yicha ilmiy-tadqiqot, ilmiy-pedagogik va amaliy-ishlab chiqarish faoliyatga tayyorlash hisoblanadi.

«Jahon moliya bozori va globallashtirish muammolari» fani magistraturaning 5A340607 – «Xalqaro moliyaviy bozorlardagi operatsiyalar», 5A340608 – «Qimmatli qog'ozlar va birja ishi», 5A340614 – «Investitsiyalar bozorlarini boshqarish» mutaxassisliklarida asosiy fanlardan biri bo'lib, bu fan ko'rsatilgan yo'nalishlar doirasidagi boshqa fanlarga asoslanadi va ular bilan uzviy bog'langan.

«Jahon moliya bozori va globallashtirish muammolari» fani doirasida magistrant-talabalar bilimiga, uquviga va ko'nikmasiga qo'yiladigan talablar

Talabalar fanni o'rganish natijasida fanni o'qitishdan ko'zlangan maqsad va vazifalarga erishishlari lozim, shu doirada olgan bilimlarini, o'quvlarini va ko'nikmalarini ilmiy-tadqiqot, ilmiy-pedagogik va amaliy-ishlab chiqarish faoliyatlarida ko'rsatilgan ta'lim yo'nalishlari bo'yicha Davlat Ta'lim Standartlarida talab qilinganidek samarali qo'llay olishlari kerak.

Fanni o'qitishdagi yangi texnologiyalar

Talabalarga zamonaviy usulda fanni o'rgatish va ularning bilimini baholash uchun kuyidagi texnologiyalar va materiallardan foydalaniladi:

-talabalarni auditoriyada va auditoriyadan tashqari o'qitishning, mustaqil ta'limning ilg'or pedagogik usullari;

-o'qitishning texnik vositalari, o'quv filmlari, slaydlar, didaktik materiallar, plakatlar, testlar, amaliy masalalar, ish o'yinlari, ko'rgazmali qurollar, elektron materiallar, statistik axborot, tarqatma o'quv materiallari, metodik ko'rsatmalar, yangi darsliklar, ma'ruza matnlari, monografiyalar;

-tegishli qonuniy va me'yoriy hujjatlar;

-fan bo'yicha xalqaro va O'zbekiston tajribasiga oid tegishli materiallar;

-kompyuter-axborot texnologiyalari, maxsus dasturlari va INTERNET yordamida fanga tegishli bilim va materiallar;

-talabalar bilimini muntazam joriy, oraliq va yakuniy baholashda so'rov, referatlar yozish, test-tekshiruv, amaliy masalalar echtirish usullaridan foydalanish;

-iqtidorli talabalarga fan doirasida chuqurroq, qo'shimcha va mustaqil ishlashlari uchun sharoitlar yaratib berish;

- mutaxassislarning ilmiy-amaliy maqolalari, moliya bozori (MB) va qimmatli qog'ozlar bozori (QQB) bo'yicha rasmiy axborot byulletenlari va hisobotlar.

Fanni o'qitish semestrlari va uslubiy ko'rsatmalar

«Jahon moliya bozori va globallashtirish muammolari» fani magistraturaning 5A340607 – «Xalqaro moliyaviy bozorlardagi operatsiyalar», 5A340608 – «Qimmatli qog'ozlar va birja ishi»(tanlov asosida), 5A340614 – «Investitsiyalar bozorlarini boshqarish» (tanlov asosida) mutaxassisliklarida uchinchi semestrda 20 hafta davomida ushbu dastur asosida o'qitiladi.

Fanni o'qitish mobaynida dasturning fanni o'qitishdagi yangi texnologiyalar bandida keltirilgan materiallar va texnologiyalar uslubiy ko'rsatmalar sifatida qabul qilinishi mumkin.

Fanni o'rganish ma'ruza va amaliy mashg'ulot shaklida auditoriyada o'tish usulida bilan amalga oshiriladi. Talabalar auditoriyada olgan nazariy va amaliy bilimlarini mustahkamlashi uchun mustaqil ta'lim kiritilgan, xamda uy vazifalarini bajaradilar. Ularning olgan bilimlarini nazorat qilib borishning test-sinov, oraliq, joriy va yakuniy baholash usullari qo'llaniladi. O'quv jarayoni reyting tizimi asosida tashkil qilinadi va ular o'qituvchilar tomonidan baholanadi.

Umumiy va o'quv ishlari turlari bo'yicha hajmi

Davlat Ta'lim Standartida «Jahon moliya bozori va globallashtirish muammolari» faniga jami 90 soat hajmda vaqt ajratilgan. Shundan 60 soat (20 soat ma'ruza, 40 soat amaliy mashg'ulot) auditoriya mashg'ulotlariga, 30 soat mustaqil ta'limga ajratilgan. Fandan ma'ruza va amaliy mashg'ulot hamda mustaqil ta'lim o'qituvchilar rahbarligida auditoriyada o'tiladi.

2. FAN DASTURI

Ma'ruza mashg'ulotlarining namunaviy mavzusi Iqtisodiy globallashuv jarayonlarida jahon moliya bozorini shakllanishi va rivojlanishi

Iqtisodiy globallashuv jarayonlarida jahon moliya bozorining (JMB) o'rni, maqsadi, vazifalari va muammolari;

JMB shakllanishining qisqacha tarixi, globallashuvining zarurligi va muammolari, hozirgi zamon faoliyatining shart-sharoitlari va rivojlanishi istiqbollari;

JMB globallashuvining xalqaro qonuniy-me'yoriy asoslari va standartlarini shakllanishi va takomillashib borishi, muammolari;

JMB va uni globallashuvining nazariy va metodologik asoslari

JMB nazariyasi, modeli, tizimi, segmentlari, ishtirokchilari va ularning o'zaro bog'liqligi, uni xalqaro darajada muvofiqlashtirishning asoslari va muammolari;

JMB nazariyasining Sh.Shoxa'zamiy modellari asosida talqini;

JMB metodologik asosini tashkil etuvchi 30 guruhi takliflari va ularni amaliyotga joriy qilinishi muammolari;

JMB va undagi xalqaro darajada integratsiyalashgan birja, depozitariy va hisoblashuv-kliring, elektron savdo-kotirovka tizimlari

JMBda va iqtisodiyotda xalqaro fond birjalarining roli, vazifalari, funktsiyalari va faoliyat mexanizmi, integratsiyasi muammolari va rivojlanish istiqbollari;

JMBda va iqtisodiyotda depozitar-reestr tizimlarining roli, vazifalari, funktsiyalari va faoliyat mexanizmi, integratsiyasi muammolari va rivojlanish istiqbollari;

JMBda va iqtisodiyotda xalqaro hisoblashuv-kliring tizimlarining roli, vazifalari, funktsiyalari va faoliyat mexanizmi, integratsiyasi muammolari va rivojlanish istiqbollari;

JMBda va iqtisodiyotda xalqaro elektron savdo-kotirovka tizimlarining roli, vazifalari, funktsiyalari va faoliyat mexanizmi, integratsiyasi muammolari va rivojlanish istiqbollari;

O'zbekiston moliya bozorini jahon moliya bozoriga integratsiyasi muammolari va istiqbollari

O'zbekiston moliya bozori va moliya tizimi, ularning faoliyati va muvofiqlashtirilish muammolari, rivojlanishi istiqbollari;

O'zbekiston moliya bozoridagi birja, depozitar-reestr, hisob-kliring tizimlarining faoliyati mexanizmlari, muammolari va rivojlanish istiqbollari;

O'zbekiston moliya bozorini jahon moliya bozoriga integratsiyasi muammolari va istiqbollari;

3. AMALIY MASHG'ULOTLARNING NAMUNAVIY MAVZUSI

Iqtisodiy globallashuv jarayonlarida jahon moliya bozorining shakllanishi va rivojlanishi

Iqtisodiy globallashuv jarayonlarida jahon moliya bozorining (JMB) o'rni, maqsadi, vazifalari va muammolarini o'rganish;

JMB shakllanishining qisqacha tarixi, globallashuvining zarurligi va muammolari, hozirgi zamon faoliyatining shart-sharoitlari va rivojlanish istiqbollari o'rganish;

JMB globallashuvining xalqaro qonuniy-me'yoriy asoslari va standartlarini shakllanishi va takomillashib borishi, muammolarini o'rganish;*

JMB va uni globallashuvining nazariy va metodologik asoslari

JMB nazariyasi, modeli, tizimi, segmentlari, ishtirokchilari va ularning o'zaro bog'liqligi, uni xalqaro darajada muvofiqlashtirish asoslari va muammolarini o'rganish;

JMB nazariyasining Sh.Shoxa'zamiy modellari asosida talqini;

JMB metodologik asosini tashkil etuvchi 30 guruhi takliflari va ularni amaliyotga joriy qilinishi muammolarini o'rganish;*

JMB va undagi xalqaro darajada integratsiyalashgan birja, depozitariy va hisoblashuv-kliring, elektron savdo-kotirovka tizimlari

JMBda va iqtisodiyotda xalqaro fond birjalarining roli, vazifalari, funktsiyalari va faoliyat mexanizmi, integratsiyasi muammolari va rivojlanish istiqbollari o'rganish;*

JMBda va iqtisodiyotda depozitar-reestr tizimlarining roli, vazifalari, funktsiyalari va faoliyat mexanizmi, integratsiyasi muammolari va rivojlanish istiqbollari o'rganish;

JMBda va iqtisodiyotda xalqaro hisoblashuv-kliring tizimlarining roli, vazifalari, funktsiyalari va faoliyat mexanizmi, integratsiyasi muammolari va rivojlanish istiqbollari o'rganish;

JMBda va iqtisodiyotda xalqaro elektron savdo-kotirovka tizimlarining roli, vazifalari, funktsiyalari va faoliyat mexanizmi, integratsiyasi muammolari va rivojlanish istiqbollari o'rganish;

O'zbekiston moliya bozorini jahon moliya bozoriga integratsiyasi muammolari va istiqbollari

O'zbekiston moliya bozori va moliya tizimi, ularning faoliyati va muvofiqlashtirilishi muammolari, rivojlanish istiqbollarini o'rganish;*

O'zbekiston moliya bozoridagi birja, depozitar-reestr, hisob-kliring tizimlarining faoliyati mexanizmlari, muammolari va rivojlanish istiqbollarini o'rganish;

O'zbekiston moliya bozorini jahon moliya bozoriga integratsiyasi muammolari va istiqbollarini o'rganish;

4. TAVSIYA ETILGAN MAVZULAR BO'YICHA KO'RGAZMA-NAMOYISH MATERIALLARI, O'QUV FILMLARI VA BOSHA DIDAKTIK MATERIALLAR

Ushbu dasturning fanni o'qitishdagi yangi texnologiyalar, fanni o'qitish semestrlari va uslubiy ko'rsatmalar bandlarida ko'rsatilganlarning tegishlilari qo'llanilishi hamda kerakli tashkilotlarning sayt va elektron pochta orqali foydalanish mumkin. Bunda kerakli tashkilotlarning sayt va elektron pochta orqali kafedra tomonidan berilib boriladi.

Tavsiya etiladigan saytlar

1. Fond birjalarining xalqaro federatsiyasi <http://www.fibv.com/>
2. Qimmatli qog'ozlar bo'yicha komissiyalarning xalqaro tashkiloti <http://www.iosco.org/>
3. AQSh Qimmatli qog'ozlar va birjalar bo'yicha komissiyasi <http://www.sek.gov/>
4. Evropa ittifoqi direktivalarining to'liq matni <http://www.europa.eu.int/>
5. Frantsiyaning birjaviy operatsiyalari bo'yicha komissiyasi <http://www.cob.fr/>
6. Italiyaning fond bozori bo'yicha komissiyasi CONSOB <http://www.consob.it/>
7. Ispaniyaning fond bozori bo'yicha milliy komissiyasi CNMV <http://www.cnmv.es/>
8. Avstraliyaning qimmatli qog'ozlar va investitsiyalar bo'yicha komissiyasi ASIC <http://www.asic.gov.au/>
9. O'zbekiston Respublikasi Davlat Markaziy Depozitariysi <http://www.deponet.uz/>
10. «Toshkent» RFB <http://www.uzse.com/>
11. O'zbekiston Respublikasi Davlat Mulki Qumitasi qoshidagi Qimmatli qog'ozlar bozori faoliyatini muvofiqlashtirish va nazorat qilish Markazi <http://www.atm.uz/>
12. Jurnal «Rinok tsennix bumag» (RF) <http://www.rcb.ru/>
13. OESR <http://www.oecd.org/>
14. Evropa investitsiya banki European Investment Bank <http://www.eib.org/>
15. Evropa tiklanish va taraqqiyot banki European Bank for Reconstruction and Development <http://www.ebrd.com/>
16. Evropa va Osiyo mamlakatlari fond birjalari Federatsiyasi Federation of Euro-Asian Stock Exchanges <http://www.feas.org/>
17. Evropa fond birjalari Federatsiyasi Federation of European Stock Exchanges <http://www.fese.be/>
18. Shimoliy Amerika fond birjalari Federatsiyasi Federacion Iberoamericana de Bolsas de Valores <http://www.fiabv.org/>
19. Merrill Lynch Merrill Lynch <http://www.ml.com/>
20. Morgan Stenli Morgan Stanley <http://www.ms.com/>
21. Dji.Pi.Morgan J.P.Morgan & Co. <http://www.jpmorgan.com/>
22. Buyuk Britaniya, Moliyaviy xizmatlar bo'yicha Kengash The Financial Services Authority <http://www.fsa.gov.uk/>
23. Germaniya, Qimmatli qog'ozlar va fyucherslar bo'yicha Komissiya Bundesaufsichtsamt fur den Wertpapierhandel <http://www.bawe.de/>
24. Gonkong, Qimmatli qog'ozlar va fyucherslar bo'yicha Komissiya Securities and

Futures Commission <http://www.hksfc.org.hk/>

25. XXR, Xitoy fond bozori bo'yicha Komissiya China Securities Regulatory Commission <http://www.csrc.gov.cn/>

26. Malayziya, Qimmatli qog'ozlar bo'yicha Komissiya Securities Commission <http://www.sc.com.my/>

27. Rossiya Federatsiyasi, Qimmatli qog'ozlar bo'yicha Federal komissiya <http://www.fedcom.ru/>

28. Yaponiya, Moliya Vazirligi <http://www.mof.go.jp/>

29. *Reyting agentliklari:*

30. Moody*s Investors Service <http://www.moodys.com/>

31. Standard & Poor*s <http://www.standardpoor.com/>

32. Fitch IBCA <http://www.fitchibca.com/>

33. Duff & Phelps Credit Rating Co. <http://www.dcrco.com/>

34. *Ilmiy tadqiqot tashkilotlari va konsalting firmalari:*

35. Brayan Teylor tadqiqotlari Global Financial Data <http://www.globalfindata.com>

36. Iqtisodiy tadqiqotlar Milliy byurosi (AKSh) National Bureau of Economic Research <http://www.nberws.nber.org/papersbyprog/>

37. Aktsiyalar Nemis instituti Deutsches Aktieninstitut e.V. <http://www.dal.de/>

38. Internet Trading Group <http://www.internettrading.ru/>

39. *Axborot agentliklari:*

40. Dow Jones Co. <http://www.dowjones.com/>

41. Reuters <http://www.reuters.com/>

42. Telestock <http://www.teleserv.co.uk/>

5. O'ZLASHTIRISH NAZORATI

Ushbu fan bo'yicha o'quv rejada jami 90 soat ajratilgan bo'lib, shundan 20 soat ma'ruza, 40 soat amaliy ish, 30 soat mustaqil ta'lim. O'quv jarayoni davomida talaba to'plashi mumkin bo'lgan maksimal ball 90 ga teng bo'lib, shundan joriy baholashga 36 ball, oraliq baholashga 27 ball va yakuniy baholashga 27 ball ajratiladi. «Yozma ish» variantlar bo'yicha tuzilib, u o'quv dasturiga to'liq mos kelishi ta'minlanadi va talabalar reyting tizimi asosida belgilanadi.

Joriy va oraliq baholash turlari uchun fanga belgilangan ballar miqdori o'quv rejasi bo'yicha har semestrda ajratilgan soatning 70 foizi doirasida belgilanadi. O'qitilayotgan fanga ma'sul bo'lgan kafedraning qarori bilan mavzularning murakkabligiga va zaruriylikiga qarab ballar quyidagi ko'rsatkichlar bo'yicha aniqlanadi:

- magistratura tinglovchisining o'quv jarayonidagi davomati va faolligi;
- amaliy mashg'ulotlarga tayyorgarlik darajasi;
- fan bo'yicha qonuniy va me'yoriy hujjatlarni konspektlash;
- kafedra tomonidan belgilangan mavzular bo'yicha referat yozish;
- mustaqil ta'lim doirasida berilgan nazorat ishlarini bajarish.

Joriy va oraliq baholash turlari «Yozma ish» usulida yoki boshqa usullarda (og'zaki, test, himoya va xokazo) ham o'tkazilishi mumkin.

Yakuniy baholashda fan bo'yicha dastur to'la o'tilgandan so'ng magistratura tinglovchisining bilimi baholanadi. Yakuniy baholashga ajratilgan ballar miqdori o'quv rejasida fanga ajratilgan soatning 30 foizi miqdorida belgilanadi. Fan bo'yicha yakuniy baholash bosqichi belgilangan tartibda «Yozma ish» usulida o'tkaziladi.

Oliy ta'lim muassasasi fanlar uchun baholash turlarining har biri bo'yicha reyting ballarini hisoblash mexanizmini ishlab chiqadi va uslubiy kengashda tasdiqlaydi.

Semestr yoki o'quv yili davomida o'qitiladigan fan bo'yicha minimal 55 va undan yuqori foyizni to'plagan magistratura tinglovchisi qoniqarli o'qiyotgan deb hisoblanadi. Fanlar bo'yicha minimal ballning 55 foizidan kam ball to'plagan magistratura tinglovchisi qoniqarsiz (akademik qarzdor) o'qiyotgan deb hisoblanadi.

Semestr davomida fanlar bo'yicha to'plangan ballar quyidagi o'zlashtirish ko'rsatkichi bilan baholanadi:

- 86 foizdan 100 foizgacha (77.4 balldan 90 ballgacha);
- 71 foizdan 85 foizgacha (63.9 balldan 76.5 ballgacha);
- 55 foizdan 70 foizgacha (49.5 balldan 63 ballgacha).

«Yozma ish» variantlarini baholash mezonlari kafedra majlisining bayonnomalari bilan tasdiqlanadi.

6. ADABIYOTLAR

Asosiy adabiyotlar

1. Karimov I.A. O'zbekiston XXI asrga intilmoqda. - T.: O'zbekiston, 1999.
2. Karimov I.A. Iqtisodiyotni erkinlashtirish va islohotlarni chuqurlashtirish - eng muhim vazifamiz. - T.: O'zbekiston, 2000.
3. Butikov I.L. Qimmatli qog'ozlar bozori. – T.: Konsaditinform, 2001. – 472 .
4. Maksimo V. Eng, Frensis A. Lis, Lourens Dj. Mauer. Mirovie finansi./Per. s angl. - M.: «Izdatelsko-konsaltingovaya kompaniya «DeKA».-1998.-736 s.
5. Rubtsov B.B. Mirovie fondovie rinki: sovremennoe sostoyanie i zakonomernosti razvitiya. - M.: FA.- 2000.-312s.
6. Shoxa'zamiy Sh.Sh. va boshqalar. Tadbirkor qimmatli qog'ozlar bozorida. – T.: Adolat, 2002.-275 b.
7. Shoxa'zamiy Sh.Sh. idr. Predprinimatel na rinke tsennix bumag - T.: Adolat, 2002.- 275 s.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Abdullaev E., Shoxa'zamiy Sh.Sh. Qimmatli qog'ozlar.100 savol va javob – T.: Mehnat, 1997, - 260s.
2. Alekseev V.A. Rinok tsennix bumag – M: Finansi i statistika, 1993 – 250 s.
3. Birjevoe delo: Ucheb. / Pod. red. V.A. Galanova, A.I. Basova. – M.: Finansi i statistika, 1998. – 304 s.
4. Rinok tsennix bumag i ego finansovie instituti: Uchebnoe posobie / Pod. rod. V.S. Torkanovskogo, - S-Pb.: AO«Komplekt», 1994.– 412 s.
5. Tyulz R., Bredli E., Tyulz T. Fondoviy rinok – 6-e izd.: per. s angl. – M.: INFRA-M, 1997 – VIII – 648 s. (Unversitetskiy uchebnik).
6. Sharp U., Aleksander G., Beyli Dj. Investitsii: Per. s angl. – M.: INFRA-M, 1999 – XII, 1028 s.
7. Informatsionnie byulleteni «Rinok tsennix bumag», Agenstva «Konsaditinform»
8. Informatsionnie byulleteni RFB «Toshkent»
9. O'zbekiston Respublikasining bank, moliya, qimmatli qog'ozlar bozoriga oid qonuniy-me'yoriy hujjatlari.- sistema «PRAVO».